



Debreceni Ítéltábla

Mf.I.50.048/2022/6. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Varga Miklós Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: dr. Varga Miklós, cím1 alatti székhelyű) által képviselt Felperes cím2 alatti székhelyű felperesnek – a Dr. Matúz Éva Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: dr. Matúz Éva, cím3 alatti székhelyű) által képviselt Alperes cím4 alatti lakos alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 12.M.70.174/2021/19. szám sorszámu ítélete ellen a felperes által 21. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ítéltábla kötelezi a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az alperesnek 151 750 (százötvenegyezer-hétszázötven) forint perköltséget.

A másodfokú eljárás során felmerült 1 085 341 (egymillió-nyolcvanötezer-háromszáznegyvenegy) forint fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

[1] A felperes önkormányzati fenntartású, önálló költségvetéssel és önálló jogi személyiséggel rendelkező költségvetési szerv. Az intézményvezető 2017. augusztus 31-ig (intézményvezető) volt, akit a 2017/18. nevelési évtől a (szervezeti egység 1)ban óvodapedagógusként foglalkoztattak.

[2] 2017. szeptember 1. napjától az alperes kapott magasabb vezetői megbízást a felperesnél intézményvezetői feladatok ellátására, melynek keretében az alkalmazottak tekintetében kizárólagosan gyakorolta a munkáltatói jogokat.

[3] 2018. augusztus 28-án az alperes, mint a munkáltatói jogkör gyakorlója szóban arra kérte (intézményvezető)t, hogy a kinevezését közös megegyezéssel módosítsák a munkavégzési hely tekintetében és 2018. szeptember 3. napjától a felperes (szervezeti egység 2)ban végezze a munkáját. Ezt (intézményvezető) nem fogadta el.

[4] A felperesi intézmény, mint munkáltató 2018. szeptember 3. napján adta postára (intézményvezető) részére a 2018. szeptember 1. napjára dátumozott, alperes által aláírt „kinevezés módosítása közalkalmazotti jogviszonyban”, az „adatfelvételi lap módosítása”, valamint a munkaköri leírás megnevezésű dokumentumokat, amelyekben (intézményvezető) munkavégzési helyeként már a (szervezeti egység 2) került feltüntetésre, azzal, hogy a megküldött iratokat aláírva juttassa vissza a munkáltatóhoz. (intézményvezető) a 2018. szeptember 5. napján kelt válaszlevelében a fenti munkáltatói iratokat a kinevezés módosítására tett ajánlatnak tekintve rögzítette, hogy azt nem fogadja el.

[5] Ezt követően az intézményvezető és (intézményvezető) között további egyeztetésekre került sor (2018. szeptember 18., 20.) a munkavégzési hely miatt, melyek nem vezettek eredményre.

[6] 2018. október 9. napján az alperes írásban tájékoztatta (intézményvezető)t arról, hogy a kinevezésének módosításához szakmai feladatok ésszerű döntése vezetett, amelynek értelmében a munkavégzési helye 2018. szeptember 1. napjától a felperes (szervezeti egység 2).

[7] (intézményvezető) a 2018. október 12. napján kelt és a felperessel ugyanezen napon közölt rendkívüli lemondással a közalkalmazotti jogviszonyát megszüntette, rögzítve, hogy számára a 2018. október 9. napján kelt levélből vált egyértelművé, hogy az alperes egyoldalúan módosította a kinevezését, ami jogellenesnek minősül. 2018. november 20. napján a jelen per felperesével szemben előterjesztett keresetében 16 havi távolléti díjnak megfelelő összegű végkielégítés, valamint 8 havi távolléti díjnak megfelelő összegű felmentési időre járó illetmény megfizetésére kérte kötelezni a munkáltatót.

[8] A Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (intézményvezető) fenti keresetét a 2.M.252/2018/13. számú ítéletével elutasította, majd a fellebbezése folytán eljáró Debreceni Törvényszék a 2.Mf.21.390/2019/5. számú ítéletével azt részben megváltoztatta és a rendkívüli lemondás jogszerűségének jogkövetkezményeként kötelezte a munkáltatót, hogy fizessen meg részére 8 422 400 forint végkielégítést, 4 211 200 forint felmentési időre járó

távolléti díjat, ezen összegek után járó késedelmi kamatot, továbbá 571 500 forint együttes első- és másodfokú perköltséget.

[9] A jelen per felperese által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán eljáró Kúria a jogerős ítélet végrehajtását felfüggesztette, majd az Mfv.X.10.058/2020/5. számú ítéletével azt hatályában fenntartotta. A Kúria ítéletét a felperes 2020. november 23. napján vette kézhez.

[10] A felperes 2020. december 8. napján a fenti jogcímenek összesen 13 566 764 forintot fizetett ki (intézményvezető) részére.

[11] ...i Önkormányzatának Képviselő-testülete a (határozat)ával a közalkalmazottak jogállásáról szóló, 1992. évi XXXIII. törvény 23.§ (5) bekezdése alapján az alperes magasabb vezetői megbízását 2021. június 30. napjával visszavonta, majd 2021. július 2. napján a felperes írásbeli felszólító levelet küldött az alperesnek, hogy 15 napon belül önkéntes teljesítéssel fizessen meg a részére 13 566 764 forintot kártérítés jogcímén.

[12] Az alperes a 2021. július 14. napján kelt válaszlevelében tájékoztatta a felperest, hogy a felszólító levelet jogellenesnek tekinti, ezért bírósághoz fordult.

[13] 2021. július 22. napján a felperes keresetet terjesztett elő a Debreceni Törvényszéknél, amelyben 13 566 764 forint kártérítés, ennek 2020. december 9. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatai, továbbá a vonatkozó jogszabály alapján számított, áfa nélküli perköltségei megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Keresetét a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 179. §-ára, valamint az Mt.179. § (5) bekezdése alapján alkalmazandó Mt.177. §-ára, illetve a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:518-534. §-aira, a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (továbbiakban: Kjt.) 82. §-ára, továbbá a Ptk. 6:48. §-ára alapította.

[14] Jogi érvelése szerint az alperes a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét szegte meg szándékosan azzal, hogy (intézményvezető) közalkalmazotti kinevezését a munkavégzés helye tekintetében az érintett többszöri tiltakozása és az Mt. 58. §-ának kogens rendelkezése ellenére nem az intézményvezetőtől általában elvárható szakértelemmel és gondossággal eljárva egyoldalúan módosította. Ezzel, mint munkavállaló egyrészt az Mt. 52. § (1) bekezdésének c) és d) pontjaiban írt kötelezettségeit, másrészt mint munkáltatói jogkör gyakorló (intézményvezető) közalkalmazott vonatkozásában a kinevezésnek megfelelő foglalkoztatási kötelezettségét szegte meg, amit a Kúria ítélete is igazol. Kifejtette, hogy mivel a munkáltatót kizárólag a munkáltatói jogkör gyakorlója képviseli, így a munkáltató terhére a Kúria ítéletében megállapított szándékos és lényeges kötelezettségszegés az alperes magatartásának tudható be. Az alperes kötelezettségszegése

szándékos, ezért a teljes kárt köteles megtéríteni, de ha a kötelezettségszegés csak gondatlannak minősülne, úgy a Kjt. 82. § (1) bekezdése alapján, mint magasabb vezető a vezetői tevékenységének keretében gondatlanul okozott kárért is teljes mértékben felel. A Kúria ítélete és tényállása alátámasztja, hogy az alperes felróhatóan járt el, azaz nem úgy, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, az alperes munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségszegése és a keletkezett 13 566 764 forint kár közötti okozati összefüggés pedig egyértelműen megállapítható.

[15] Valótlannak állította azt az alperesi hivatkozást, hogy a „felettesei” utasítására, szakemberekkel egyeztetve hajtotta végre a terhére rótt kötelezettségszegést, ezért vitatta, hogy a károsult beleegyezése megállapítható lenne. (intézményvezető) kinevezésének egyoldalú módosítása az alperes egyedüli, bosszú által vezérelt döntése volt és az általa megjelölt személyek, akikkel állítása szerint a döntést megelőzően egyeztetett, nem voltak alperes utasítási jogkörrel rendelkező felettesei. Az alperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a jog nem tudása – miszerint a közalkalmazotti kinevezés egyoldalúan nem módosítható a munkáltató által – mentesíti őt a felelősség alól. Hangsúlyozta, hogy a felperesi intézménynél az utasítási jogot kizárólag az alperes gyakorolta, őt a felperes részéről senki sem utasíthatta. Alaptalannak minősítette az alperesnek az előreláthatósági klauzulára történő hivatkozását is, hiszen az alperesnek magasabb vezetőként ismernie kellett a közalkalmazottak jogállására vonatkozó Kjt. és Mt. rendelkezéseit, valamint az egyoldalú kinevezésmódosítás lehetséges jogkövetkezményeit is.

[16] A felperes álláspontja szerint a teljes kár tekintetében ő minősül károsultnak, mivel a (intézményvezető)nak kifizetett teljes marasztalási összeget az önkormányzat által biztosított, a 2020. évi költségvetésében szereplő intézményfinanszírozás keretében átadott összegből, azaz a saját költségvetéséből fizette ki. Az (határozat 2) polgármesteri határozattal megállapított pótf finanszírozás is intézményfinanszírozásnak minősül, így az a felperesi intézmény költségvetésének része. A 2020. december 8-án az önkormányzat által a felperes számlájára teljesített 13 566 764 Ft összegű utalás az intézményfinanszírozás keretében átadott összeg terhére, felperes által kezdeményezett ún. lehívás alapján történt.

[17] Az alperes érdemi ellenkérelmében elsődlegesen a kereset elutasítását és a felperes perköltségekben történő marasztalását, másodlagosan a kártérítés alóli részbeni mentesítését és a felperesnek a mérséklés arányában történő perköltségben való marasztalását kérte. Perköltsége megállapítását áfa nélkül kérte.

[18] (intézményvezető) közalkalmazotti kinevezésének módosításával kapcsolatban kiemelte, hogy az nem egyedüli döntése volt, ugyanis az önkormányzat részéről volt politikai szándék az eltávolítására. Az áthelyezéssel összefüggésben a polgármesterrel, a jegyzővel, az aljegyzővel, az oktatási bizottság elnökével, valamint az intézményfelelőssel is egyeztetett, akik azzal egyetértettek. Hivatkozott arra, hogy mindenkitől, akivel beszélt azt a tájékoztatást kapta, hogy lehetőség van a közalkalmazotti kinevezés egyoldalú módosítására a munkavégzési hely tekintetében, amit az általa megkérdezett jogászok is megerősítettek, így a felperes oldaláról a károsult beleegyezés megvalósul. Álláspontja szerint a kártérítési

felelőssége megállapításához szükséges jogszabályi feltételek nem állnak fenn, a kinevezésmódosítás körében tanúsított magatartása nem volt felróható, e körben az elvárható magatartást tanúsította, mindvégig abban a hiszemben volt, hogy az intézkedése jogszerű. Hivatkozott arra is, hogy nem láthatta előre a kár bekövetkezésének lehetőségét, konkrétan azt, hogy (intézményvezető) rendkívüli lemondással fog élni, valamint ennek anyagi jogkövetkezményeivel sem volt tisztában.

[19] Az alperes hivatkozása szerint a felperes csak a perben érvényesített kártérítési összeg fele részében tekinthető károsultnak, figyelemmel az (határozat 2) polgármesteri határozatra, amely szerint a (intézményvezető)nak fele részben a felperes 2020. évi költségvetése terhére, fele részben az önkormányzat által nyújtott pótfinanszírozás terhére utaltak ki, azaz a kifizetett összeg fele részét ténylegesen az önkormányzat teljesítette. E körben másodlagosan azt állította, hogy a teljes marasztalási összeget az önkormányzat fizette ki (intézményvezető)nak, mivel az utóbb kézhez vett zárszámadási adatok alapján az óvoda eredeti költségvetésének összege nem csökkent ezzel az összeggel. Hivatkozott arra is, hogy az alperes eljárása, konkrétan a kárigény érvényesítése vele szemben, az Mt. 6. § (1) bekezdésébe ütközött.

[20] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította és kötelezte, hogy fizessen meg az alperesnek 303 500 forint perköltséget. Megállapította, hogy a perben feljegyzett 814 005 forint eljárási illeték az állam terhén maradt.

[21] Az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolásában levezette, hogy a felperes ... Önkormányzatának képviselő-testülete, mint helyi önkormányzat által a jogszabályi rendelkezés alapján alapított önálló jogi személyiséggel rendelkező költségvetési szerv és az itt foglalkoztatottak közalkalmazotti jogviszonyban állnak. Utalt arra, hogy a Kjt. 2. § (3) bekezdése szerint a közalkalmazotti jogviszonyra Mt. szabályait az e törvényben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni és hogy a Kjt. 3.§ (2) bekezdése értelmében az Mt. 198-207. §, 213. §-a és 228. §-a a közalkalmazotti jogviszony tekintetében nem alkalmazható, az Mt. 208-211. §-a pedig csak a 22/B. § szerinti magasabb vezetőre irányadó. Mivel az alperes nem minősült a Kjt. 22/B. §-a szerinti magasabb vezetőnek, így rá az Mt. vezető állású munkavállalóra vonatkozó szabályai nem alkalmazhatók.

[22] Megállapította ugyanakkor, hogy az alperes a Kjt. 23. §-a alapján magasabb vezető és ezen megbízása folytán 2017. szeptember 1. napjától 2021. június 30. napjáig a felperes intézmény alkalmazottai tekintetében a munkáltatói jogkör gyakorlója volt, ami vezetői tevékenységnek minősül és a Kjt. 82. § (1) bekezdése alapján ennek keretében gondatlanul okozott kárért teljes mértékben felel. Utalt az Mt. 20. §-ában írtakra is, mely szerint a munkáltató képviselőjében a munkáltatói jogkör gyakorlója jogosult jognyilatkozat megtételére.

[23] Az elsőfokú bíróság kimondta, hogy a fentiekből következően a speciális képviseleti forma okán az alperes tevékenysége a munkáltató és (intézményvezető) viszonylatában a munkáltató magatartásának, cselekvésének minősül. A jogellenes munkáltatói magatartás (egyoldalú kinevezésmódosítás) vizsgálata során a munkáltatói jogkört gyakorló természetes személy a jogi személy felperes speciális képviselőjének, ugyanakkor munkavállalónak is minősül.

[24] Hangsúlyozta, hogy a Kúria az ítéletének [31] bekezdésében írt indokolásában nem a jelen per alperese, hanem a munkáltató szándékos és lényeges kötelezettségszegésére utal, így téves az a felperesi álláspont, miszerint a Kúria ítélete alapján igazolt, hogy az alperes a munkaviszonyból (közalkalmazotti jogviszonyból) származó lényeges kötelezettségét szándékosan és jelentős mértékben megszegte.

[25] Az elsőfokú bíróság az alperes, mint munkavállaló (közalkalmazott) kártérítési felelősségével kapcsolatosan arra az álláspontra helyezkedett, hogy esetében a Kjt. 2.§ (3) bekezdése alapján alkalmazandó Mt. 179.§-ában írtak az irányadóak, azaz a munkáltató részére okozott károkért való felelőssége – szemben a munkáltató objektív felelősségével – felróhatósági alapú. A közalkalmazott kárfelelősségére alapvetően az Mt. XIV. fejezetének előírásai vonatkoznak, azonban mögöttes rendelkezésekként az Mt. 179. § (5) bekezdése alapján alkalmazni kell a szerződésen kívül okozott károk polgári jogi szabályait (Ptk. 6:518-534. §) is.

[26] Az elsőfokú bíróság rámutatott arra, hogy a közalkalmazott kárfelelősségének együttes – a munkáltató által bizonyítandó – feltételei:

- a) a közalkalmazott és a munkáltató között legyen közalkalmazotti jogviszony;
- b) a közalkalmazott e jogviszonyából származó kötelezettségét szegje meg;
- c) a kötelezettségszegés a közalkalmazottnak felróható legyen, azaz, ha nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható;
- d) legyen - összességében is - megállapítható kár a munkáltatónál;
- e) a kötelezettségszegés és a kár bekövetkezte között ok-okozati kapcsolat álljon fenn.

Ennek körében megállapította, hogy a peres felek között a perben releváns időszakban közalkalmazotti jogviszony állt fenn, és mivel (intézményvezető) javára megítélt kártérítési összeget teljes egészében a felperes utalta ki a bankszámlájáról, a kifizetett kártérítési összeg tekintetében kizárólag a felperes minősül károsultnak, hiszen a saját, önálló költségvetése csökkent. A károsulti minőség szempontjából annak a körülménynek nincs jelentősége, hogy az önkormányzati alapítású és fenntartású felperes költségvetését a fenntartó önkormányzat pótfinanszírozás keretében kiegészítette, úgyszintén annak sem, hogy a kifizetés napján (2020. december 8.) az önkormányzat a kifizetendő kártérítési összeggel azonos összeget utalt a felperes számlájára, mert ez az intézményfinanszírozás keretében átadott összegből való ún. lehívásnak minősül.

[27] Az elsőfokú bíróság az Mt. 52. § (1) bekezdésének c) és d) pontjai alapján vizsgálta, hogy az alperes a vezetői tevékenysége körében, a (intézményvezető) közalkalmazotti kinevezésének módosítása, illetőleg az ezzel kapcsolatos döntés meghozatala során a kötelezettségeit felróhatóan megszegte-e. Megállapította, hogy az alperes jogi végzettséggel nem rendelkezett, ugyanakkor munkáltatói jogkör gyakorlójaként a felperesi intézmény közalkalmazottainak jogviszonyát érintő, egyben jogi ismereteket is igénylő döntéseket kellett meghoznia, így elvárható volt tőle, hogy a döntéshozatal előtt a megfelelő ismeretekkel rendelkező személyekkel, adott esetben jogászokkal egyeztessen.

[28] A perben lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként, köztük tanú2, tanú4, tanú3 tanúk vallomása alapján megállapította, hogy az alperes által is elismerten előbb (intézményvezető) egyetértésével szándékozott annak kinevezését módosítani, azonban a tiltakozását követően – a (szervezeti egység 2)ban felmerült pedagógushiány pótlása érdekében – a jegyző és ügyvédek segítségét is kérve tájékozódott a helyzet jogszerű megoldásának lehetőségeiről. Így bár (intézményvezető) közalkalmazotti kinevezésének egyoldalú módosítása körében egyszemélyben döntött, azonban a döntéshozatal előtt több személy, köztük jogász véleményét is kikérte, így magatartásának felróhatósága nem merült fel, ugyanis szándékosan semmiképpen nem kívánt jogellenes munkáltatói intézkedést hozni, emellett fenti eljárása gondatlannak sem tekinthető. Hangsúlyozta, hogy az alperes által megkérdozett ügyvédek jogi álláspontja az volt, hogy a konkrét esetben a közalkalmazotti kinevezés a munkáltaó egyoldalú döntése alapján módosítható.

[29] Felróható kötelezettségszegés hiányában az elsőfokú bíróság az alperes kártérítési felelősségét nem látta megállapíthatónak.

[30] Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen kérte az elsőfokú bíróság ítéltét teljes egészében megváltoztatni, a kereseti kérelmének helyt adni és az alperest 13 566 764 forint kártérítés, 2020. december 9-től a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamat, továbbá perköltségének megfizetésére kötelezni, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokon eljáró bíróságot új határozat meghozatalára kérte kötelezni. Perköltségként a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja alapján ügyvédi munkadíjra tartott igényt azzal, hogy a jogi képviselő 2022. szeptember 1. napjától áfa körbe tartozik.

[31] Az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 369. § (3) bekezdés a-e) pontjai és a Pp. 369. § (1) bekezdése alapján kérte felülvizsgálni, hivatkozva arra, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást részben helytelenül állapította meg, melyből és a rendelkezésre álló bizonyítékokból helytelen jogi következtetést vont le. Az ítéleti tényállással ellentétben az alperes már csak akkor kereste meg tanú3 ügyvédet, mikor már a (intézményvezető) lemondása is megtörtént, azaz amikor már a jogellenes munkáltatói döntést közölte. Kifejtette, hogy a Kúria előtt lezárult alapperben az ítéletben megállapított, a munkáltató szándékos és jelentős mértékű lényeges kötelezettségszegése egyben a jelen per alperese, mint munkáltatói jogkört gyakorló munkavállaló részéről is ugyanazon szándékos és jelentős

mértékű lényeges kötelezettségszegés volt. Megvalósult így a Kjt. 29. § (1) bekezdés a) pontjában írt feltétel, ez a magatartás kimerítette az Mt. 179. § (1) bekezdésében foglaltakat is és megállapítható volt az Mt. 58. §-ának alperesi megsértése is. Az alperes kártérítési felelősségének jogalapját az Mt. 179. § (1) bekezdése rögzíti és csak a kár megtérítése körében kell a Ptk. 6:518-534. §-ait alkalmazni. A Ptk. 1:4. §-a határozza meg a felróhatóság definícióját és az elvárhatósági mércét a Ptk. szerződésszegéssel okozott kárért való felelősségi mércéjének vizsgálatával kell felállítani. A vezető tisztségviselőtől a jogalkotó emelt szintű kompetenciát és tudást vár el, így fokozott gondosság tanúsítását is. A Kjt. 82. § (1) bekezdése alapján az alperes a teljes kárért felel függetlenül attól, hogy szándékos vagy gondatlan volt-e a magatartása. Amennyiben az előzőek nem fognának helyt, akkor is az alperes magatartása felróható volt, hiszen az alapvető kötelezettsége volt (intézményvezető) megfelelő foglalkoztatása.

[32] Súlyos eljárási hiba volt, hogy (jegyző) jegyzőt tanúként nem hallgatta meg a bíróság, aki nem jogász végzettségű és állítása szerint kifejezetten figyelmeztette az alperest, hogy csak a Kjt. szabályait betartva teheti meg az áthelyezést. tanú2 tanú vallomásával kapcsolatban kiemelte, hogy nem jogász és semmilyen utasítási, tanácskozási joggal nem rendelkezett, azonban arra figyelmeztette az alperest, hogy meg kell közösen egyezniük az áthelyezésben, illetve utalt a korábbi, hasonló tárgyú óvodai perre is. Az alperes magatartása abszolút felróható, mert csak a jogellenes döntésének közlését követően fordult szakemberhez, tanú3 ügyvédhez. Amennyiben a lemondás előtt is történt az, a döntés már közlésre került melyet már csak a címzett hozzájárulásával lehetett volna módosítani. A tanú4 tanú vallomása nem releváns, mivel nem volt tisztában a szabályozással és semmilyen az ügyben releváns iratot nem látott és ezért is küldte a másik kollégájához a felperest. Mindezek alapján az alperes nem gondos, hanem éppen hanyag, felróható magatartást tanúsított. A felperes szerint az elsőfokú bíróság ítélete sérti a Pp. 279. § (1) bekezdésében és a Pp. 346. § (5) bekezdésében írtakat és abban nem indokolta azt sem, hogy miért mellőzte (jegyző) tanúkénti meghallgatását, illetve a tanúvallomásokból fakadó ellentmondásokra sem adott magyarázatot.

[33] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítéletet helybenhagyni és a felperest a másodfokú perköltség megfizetésére kötelezni a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja alapján azzal, hogy az alperesi jogi képviselő általános forgalmi adó fizetésére nem köteles.

[34] Az ellenkérelem indokolásában kifejtettek szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és az abból levont következtetései és jogi álláspontjai is megalapozottak. A perben azt kellett vizsgálni, hogy az alperes úgy járt-e el, mint ahogy az adott helyzetben általában elvárható, és vitatta, hogy a szerződésszegéssel okozott kárért való felelősség szabályait kellett volna alkalmazni. Az alperesre nem az objektív felelősségre vonatkozó szabályok irányadóak, és a munkavállalónak csak azt a kárt kell megtérítenie, melyet a munkaviszonyából származó kötelezettségeinek szándékos vagy gondatlan megszegésével okozott.

[35] A felperes fellebbezése megalapozatlan.

[36] Az ítéltábla a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 379. § és 380. §-ban meghatározott, az elsőfokú bíróság ítéletének kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó körülményt nem észlelt és ilyenre a felperes sem hivatkozott, így a fellebbezést a Pp. 381. §-a és 383. § (1) bekezdések alapján érdemben vizsgálta.

[37] Az elsőfokú bíróság a tényállást a Pp. 279. § (1) bekezdése alapján a bizonyítékoknak és egyéb peradatoknak az egybevetésével, azok egyenként, valamint összességében történő értékelésével túlnyomórészt helyesen állapította meg, amit az ítéltábla az alábbiak szerint egészít ki:

[38] Mielőtt az alperes kiadta (intézményvezető)nak a kinevezés módosítását tartalmazó okiratot beszélt a problémáról (jegyző) jegyzővel és konzultált tanú2val, akinek a fenntartó önkormányzat intézményfelelőseként feladata volt az önkormányzat és az intézmények közötti kapcsolattartás. tanú2 ennek során annak ellenére, hogy jogi végzettséggel nem rendelkezik és egyebekben az önkormányzati fenntartású intézmények vezetőinek a munkáltatói döntéseikkel kapcsolatosan vele nem kellett egyeztetniük, illetőleg ő ezen döntésekkel kapcsolatosan tanácsot, véleményt az intézményvezetőknek nem adhatott – arról tájékoztatta az alperest, hogy ha ők – azaz alperes és (intézményvezető) – „közös megegyezésre jutnak, megegyeznek abban, hogy (intézményvezető) a korábbi tagóvodából a (szervezeti egység 2)ba átmegy dolgozni, akkor erre lehetőség van, mert egy intézményen belül ez megoldható.”

[39] Az áthelyezést megelőzően az alperes telefonon és személyesen is jogi segítséget kért tanú4 ügyvédől, aki az alperest azon jogi álláspontjáról tájékoztatta, miszerint mivel egy intézményről van szó és ezen belül több munkavégzési helyről, ezért egyik munkavégzési helyről a másik munkavégzési helyre a dolgozó az intézményvezető döntése alapján áthelyezhető, azonban ebben nem volt biztos, ezért az alperest tanú3 ügyvédhez irányította.

[40] Az áthelyezési okirat kiküldését követően, miután (intézményvezető) arra írásban reagált, az alperes felkereste tanú3 ügyvédet, akinek a jogi álláspontja az alperes által felvetett kérdés kapcsán az volt, hogy egy ilyen egyesített intézményen belül egyik tagintézményből a másik tagintézménybe át lehet helyezni a dolgozót, ha a munkáltató úgy gondolja.

[41] A fenti megállapítások az elsőfokú ítélet [63]-[66] bekezdéseiben a bizonyítékok értékelése részben fellelhetőek, ezért az így kiegészített tényállás alapján az elsőfokú bíróság ítélete felülbírálatra alkalmas volt, melynek során az ítéltábla megállapította, hogy abból helytálló jogkövetkeztetéseket vont le. Az ítéltábla ezek megismétlését mellőzve, a felperes fellebbezésében foglaltakra tekintettel a következőkre mutat rá.

[42] Az ítéltábla nem osztotta a felperes azon álláspontját, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást részben helytelenül állapította meg. A tanú3 ügyvéd tanúvallomása, illetve (intézményvezető) 2018. szeptember 5. napján kelt válaszevele, valamint a 2018. október 9. napján, az alperes írásbeli tájékoztatója alapján egyértelműen megállapítható volt, hogy az alperes az áthelyezésről szóló munkáltatói döntés közlését követően, de még (intézményvezető) rendkívüli lemondását, sőt a 2018. október 9. napján kelt tájékoztató elkészítését megelőzően konzultált tanú3 ügyvéddel. Ezt igazolja az a tanúvallomás is, hogy az alperes (intézményvezető) rendkívüli lemondásáról még nem tett említést. A felperesi érveléssel ellentétben az elsőfokú bíróság ítélete is azt tartalmazta, hogy erre a konzultációra már azt követően került sor, amikor már az áthelyezésről szóló munkáltatói döntést a munkáltató közölte (intézményvezető)val, ami 2018. szeptember 3-án történt.

[43] Nem tartotta megalapozottnak az ítéltábla a felperesnek azt az érvelését sem, miszerint a Kúria előtt lezárult alapperben a munkáltató szándékos és jelentős mértékű, lényeges kötelezettségszegése egyben a jelen per alperese, mint munkáltatói jogkör gyakorló munkavállaló részéről is ugyanazon szándékos és jelentős mértékű, lényeges kötelezettségszegés volt. Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság arra tényre, hogy a két per jogi megítélése eltérő. A (intézményvezető) rendkívüli lemondásával kapcsolatos perben a bíróságoknak azt kellett vizsgálnia, hogy a munkáltató részéről megvalósult-e az áthelyezéssel a szándékos és jelentős mértékű, lényeges kötelezettségszegés, ami abban a perben tényszerűen megállapítható volt. Jelen peres eljárásban azonban már azt kellett az elsőfokú bíróságnak vizsgálnia, hogy az alperes – mint a felperes korábbi magasabb vezetője – akár szándékosan, akár gondatlanul okozott-e kárt a felperesnek, mint munkáltatónak. Mint látható a felek nem azonosak és épp ezért a kifejtett magatartások sem lehetnek azonosak.

[44] Helytálló volt az elsőfokú bíróság érvelése, mikor azt állapította meg, hogy az alperes az Mt. 52. §-ában írt kötelezettségeit sem sértette meg, oldalán nem volt megállapítható felróható kötelezettségszegés és ennek hiányában az alperes kártérítési felelőssége nem volt megállapítható. Az ítéltábla csak visszautal arra, hogy a felperes az Mt. 58. §-ára nyilvánvalóan tévesen hivatkozott, fellebbezésének tartalma szerint ténylegesen az Mt. 52. § (1) bekezdés c) pontjára utalt.

[45] Az ítéltábla ehhez kapcsolódóan utal az MK 25. számú állásfoglalásra is, mely szerint szándékos a munkavállaló magatartása, ha előre látja magatartása lehetséges következményeit, és azt kívánja (egyenest szándék), vagy azokba belenyugszik (eshetőleges szándék). Gondatlan kötelezettségszegés esetén a munkavállaló ugyan előre látja magatartása lehetséges következményeit, de könnyelműen bízik azok elmaradásában (tudatos gondatlanság), vagy magatartása következményeit azért nem is látja előre, mert a tőle elvárható gondosságot elmulasztja (hanyagosság). A fentiek alapján egyértelműen megállapítható, hogy az alperes részéről sem szándékosság, sem gondatlanság nem volt megállapítható, a tőle elvárható gondossággal járt el az áthelyezéskor.

[46] Azt csupán megjegyzi az ítéltábla, hogy az alperesnek a jogellenes intézkedése az áthelyezésben nyilvánult meg, aminek nem volt előrelátható az a következménye, hogy (intézményvezető) nemcsak a visszahelyezése érdekében kér jogvédelmet, hanem ezért rendkívüli lemondással él, aminek ilyen súlyos anyagi vonzata volt a munkáltató részéről. Ebből következően, mivel ez a kár a károkozás idején nem volt előre látható, az alperes az Mt. 179.§-a alapján sem lenne kártérítés fizetésére kötelezhető.

[47] Mindezekből következően az ítéltábla megállapította, hogy a munkáltatói jogkört gyakorló alperes jogellenes magatartást követett el, azonban a munkáltató irányába a felróhatóság és az előreláthatóság hiányában kártérítésre nem kötelezhető.

[48] Az ítéltábla hangsúlyozza, hogy a munkavállalói kártérítési felelősség jogalapi elemeinek speciális szabályait tartalmazó Mt. 179. § (1) bekezdésében foglalt feltételeknek együttesen kell fennállniuk, ezek bármelyikének hiánya a felelősség megállapításának kizártságához vezet.

[49] A fentiekből fakadóan alapvetően téves volt az a felperesi érvelés, hogy ebben a perben, a felperes és az alperes között fennállt közalkalmazotti jogviszonyban a közalkalmazott által okozott kár vizsgálatánál a szerződésszegéssel okozott kár Ptk. szerinti szabályait kellett volna alkalmazni. E körben az ítéltábla visszautal az elsőfokú bíróság ítéletének [54]-[57] bekezdéseiben írtakra és kiemeli azt is, hogy a felperes által hivatkozott Ptk. 6:142. § [felelősség szerződésszegésével okozott károkért] az Mt. szerint nem alkalmazható, így az ehhez kapcsolódó jogirodalmi értelmezéseket és a hivatkozott kúriai döntéseket az ítéltábla figyelmen kívül hagyta.

[50] Kétségtelen tény, hogy az elsőfokú bíróság nem adta annak indokát a Pp. 346. § (5) bekezdésében írtak ellenére, hogy az egyébként alperes által meghallgatni kért (jegyző) tanú meghallgatását miért mellőzte, azonban a perben meghallgatott tanú2 tanú vallomásából az a tény megállapítható volt, hogy az alperes még a döntésének meghozatala előtt beszélt a jegyzővel, ami után további személyekkel is konzultált. Maga a felperes is arra hivatkozik fellebbezésében, hogy az érintett tanú nem jogász végzettségű, így tőle az alperes a Kjt. helyes értelmezésére megbízható választ nyilvánvalóan nem várhatott. Az ítéltábla szerint így helyesen, kellő gondossággal járt el az alperes, amikor további személyekkel egyeztetett. Amennyiben a jegyző annyit mondott az alperesnek – mint ahogy azt a felperes állítja –, hogy az áthelyezésre csak a Kjt. szabályai szerint van lehetőség, ez a válasz annyira általános és nyilvánvaló, mely érdemben az alperes áthelyezésre irányuló döntésének meghozatalában nem volt segítség. Így (jegyző) tanú meghallgatása szükségtelen volt és ezért azt helytállóan mellőzte az elsőfokú bíróság a Pp. 276. § (5) bekezdése alapján, mellyel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéleti indokolását kiegészítette.

[51] A felperes arra is hivatkozott, hogy a perben meghallgatott tanúk vallomását összeségükben is helytelenül értékelte az elsőfokú bíróság, illetve azokból helytelen jogi

következtetést vont le. Ezen érvelése azonban nem volt megalapozott. Az elsőfokú bíróság ítéletében részletesen ismertette és értékelte az egyes tanúvallomásokat, a felmerült ellentmondásokat feloldotta és ezen vallomásokat együttesen és összességükben – az ítélet [64]-[67] bekezdéseiben írtak szerint – értékelve állapította meg a döntés alapjául szolgáló tényeket és hozta meg ítéletét.

[52] Mivel nem volt szükséges az elsőfokú eljárás megismétlése vagy kiegészítése a tanú meghallgatásának mellőzése miatt, így nem álltak fenn a Pp. 381. §-ában írt hatályon kívül helyezési indokok sem. Az elsőfokú bíróság nem sértette meg az elsőfokú eljárás lényeges szabályait.

[53] A fenti indokok alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemben és indokaiban a fentebb kiegészítettekkel is helyes ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[54] A perköltség felől az ítéltábla a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján rendelkezett és az alaptalanul fellebbező felperest a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) és b) pontja, az (5) és (6) bekezdései szerint megállapítható mérsékelt összegben marasztalta az alperes javára. Az ítéltábla az ügyvédi munkadíjat 50%-ra mérsékelte a kifejtett ügyvédi tevékenységre figyelemmel, miszerint az alperesi jogi képviselő kizárólag írásbeli fellebbezési ellenkérelmet terjesztett elő.

[55] A perben a feleket a költségmentesség és a költségfeljegyzési jog polgári és közigazgatási eljárásban történő alkalmazásáról szóló 2017. évi CXXVIII. törvény 3. § (1) bekezdés d) pontja alapján tárgyi költségfeljegyzési jog kedvezménye illette meg. A másodfokú eljárás során az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 46. § (1) bekezdése alapján 1 085 341 forint fellebbezési illeték merült fel, mely a Pp. 102. § (6) bekezdésében foglaltakra tekintettel a pervesztes felperes helyett, az Itv. 5. § (1) bekezdés c) és (2) bekezdésén alapuló teljes személyes illetékmentesség folytán az állam terhén marad.

Debrecen, 2023. január 31.

Dr. Tass Edina s. k. a tanács elnöke, Dr. Bagjos Csaba s. k. előadó bíró,
Dr. Répássy Árpád s. k. bíró